

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ: Του νεκρού αδερφού (παραλογή)

1. Να γράψετε δίπλα από κάθε αριθμό της πρώτης στήλης το γράμμα του στοιχείου της δεύτερης στήλης που αντιστοιχεί:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

A

B

Χαρακτηριστικά των παραλογών

Κείμενο

1. Παρουσιάζουν γεγονότα της κοινωνικής ζωής των ανθρώπων
2. Έχουν παραμυθικά ή εξωλογικά στοιχεία.
3. Οι ασήμαντες λεπτομέρειες παραλείπονται και η διήγηση προχωρά γοργά.
4. Ο διάλογος γίνεται μεταξύ ανθρώπων και στοιχείων της φύσης (πχ πουλιά).
5. Έχουν συχνά δυσάρεστο τέλος.

- α. «Κατέβηκε, αγκαλιάστηκαν κι απέθαναν κι οι δύο» (στίχος 82)
- β. «Προξενητάδες ήρθανε... στα ξένα» (στίχοι 6 έως7).
- γ. «Στη στράτα που διαβαίνουν... ανθρωπινή ομιλία» (στίχοι 42 έως 44)
- δ. «Από το μυριανάθεμα... ο Κωσταντής εβγήκε» (στίχοι 29 έως 30).
- ε. «Και σαν την επαντρέψανε... στον κάμπο» (στίχοι 18 έως 21).

(15 μονάδες)

- 2.1 Να επιλέξετε την απάντηση που θεωρείτε σωστή:

- Α. Ο όρκος (στ.15 έως 17) κατέχει κεντρική θέση στο τραγούδι αυτό, γιατί:
- α. αποτελεί βασικό επιχείρημα του Κωσταντή ώστε να μην πάει η Αρετή στα ξένα.
 - β. προκαλεί το ανακάλημα και τη νεκρανάσταση του Κωσταντή.
 - γ. επιβραδύνει (καθυστερεί) την εξέλιξη της υπόθεσης.

(5 μονάδες)

- Β. Στους στίχους 29 έως 41 («Από το μυριανάθεμα...και πίσω την καθίζει») το θέμα της ενότητας αυτής είναι:

- α. το θανατικό και το μητρικό ανακάλημα.
- β. η ανάσταση του Κωσταντή και η συνάντησή του με την Αρετή.
- γ. το ταξίδι της επιστροφής και η υποψία της Αρετής.
- δ. το γεγονός της προξενιάς και ο όρκος του Κωσταντή στο οικογενειακό συμβούλιο.

(5 μονάδες)

- 2.2 Να γράψετε δίπλα από τον κάθε αριθμό της πρώτης στήλης το γράμμα του στοιχείου της δεύτερης στήλης που αντιστοιχεί.

A

B

1. «χρόνος δίσεκτος και μήνες οργισμένοι»
2. «σαν καλαμιά στον κάμπο»
3. «Και σαν την επαντρέψανε την Αρετή στα ξένα...κι εμπήκε χρόνος δίσεκτος...κι έπεσε το θανατικό...κι εννιά αδερφοί πεθάναν»
4. «Οι οκτώ αδερφοί δε θέλουνε κι ο Κωσταντίνος θέλει»

- α. Αντίθεση
- β. Μεταφορά
- γ. Μονόλογος
- δ. Παρομοίωση

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

5. «Ανάθεμά σε, Κωσταντή, και μυριανάθεμά σε»

ε. Πολυσύνδετο

(20 μονάδες)

2.3 Στο τραγούδι κυριαρχούν οι ωραίες και ζωντανές εικόνες. Να βρείτε δύο χαρακτηριστικές εικόνες στους στίχους 66 έως 82 (γράφοντας τους σχετικούς στίχους).

(10 μονάδες)

3.1 Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟ, σημειώνοντας δίπλα σε κάθε πρόταση την αντίστοιχη λέξη ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ.

α. Το τραγούδι αρχίζει με μια κατάσταση ευτυχίας.

Σ

β. Ο Κωσταντής έπεισε την οικογένειά του να παντρέψουν την Αρετή στα ξένα, με το επιχείρημα ότι έτσι θα επεκταθούν οι εμπορικές τους επιχειρήσεις.

Σ

γ. Η Αρετή δε συμμετέχει στο οικογενειακό συμβούλιο, επειδή είναι μικρή στην ηλικία.

Σ

δ. Η Αρετή χαίρεται που βλέπει ξαφνικά μπροστά της τον Κωσταντή.

Σ

ε. Η αναγνώριση μάνας- Αρετής γίνεται με τα γνωστά, στα δημοτικά τραγούδια, «σημάδια».

Σ

(5 μονάδες)

3. Ποια συναισθήματα κυριαρχούν στον τελευταίο τραγικό διάλογο μάνας και κόρης με τον συγκινητικό τους θάνατο (στίχοι 76 έως 82);

(10 μονάδες)

3. Ποιο από τα τρία βασικά πρόσωπα του τραγουδιού σας προκαλεί την μεγαλύτερη συμπάθεια και γιατί;

(10 μονάδες)

4. «Η ξενιτιά κι η φυλακή, ο θάνατος κι η αγάπη
τέσσερα ζυγίστηκαν σ' ένα βαρύ καντάρι.
Βαρύτερ' είναι η ξενιτιά, βαρύτερα τα ξένα
παίρνουν παιδιά ανύπαντρα κι έρχονται γερασμένα»

Δημοτικό

Αφού διαβάσετε προσεκτικά το παραπάνω δημοτικό τραγούδι καθώς και τους στίχους 6 έως 21 από το τραγούδι «Του νεκρού αδελφού», απαντήστε:

α. Σε ποιο κοινωνικό πρόβλημα (φαινόμενο) αναφέρονται και τα δύο τραγούδια και ποιες οι συνέπειές του στη ζωή των ανθρώπων;

(20 μονάδες)